

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА**

**КАЗАХСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АЛЬ-ФАРАБІ**

TEXAS A&M UNIVERSITY-COMMERCE (USA)

**ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ
ПІДГОТОВКИ
ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

11-12 жовтня 2018 р.

Харків

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Харківський національний університет
імені В.Н. Каразіна
Казахський національний університет
імені аль-Фарабі
Texas A&M University-commerce (USA)

**ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ
ПОДГОТОВКИ
ИНОСТРАННЫХ СТУДЕНТОВ**

МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ

11-12 ОКТЯБРЯ 2018 г.

**PROBLEMS AND PERSPECTIVES OF TRAINING
OF FOREIGN STUDENTS**

THE INTERNATIONAL CONFERENCE OF APPLIED SCIENCES

11-12 OCTOBER, 2018

Харьков
Kharkiv
2018

УДК 811+372.881.1(082)

Проблеми і перспективи підготовки іноземних студентів: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Харків, 11-12 жовтня 2018 р. – Х. : ХНАДУ. – 311 с.

У збірнику представлено статті, в яких висвітлюються актуальні проблеми лінгводидактики та методики викладання української та російської мов як іноземних, застосування у навчальному процесі традиційних та інноваційних технологій, прийомів та алгоритмів розвитку комунікативних та дискурсивних компетенцій іноземних студентів, питання професійно-мовленнєвого спілкування, міжкультурної комунікації та соціально-психологічної адаптації, а також сучасних методів викладання гуманітарно-природничих дисциплін нерідною мовою.

Друкується в авторській редакції. За зміст, автентичність фактичного матеріалу та посилань відповідають автори.

Problems and perspectives of training of foreign students: proceedings of the international conference of applied sciences, Kharkiv city, 11-12 October, 2018. – Kharkiv, KhNAHU. – 311 p.

The collection contains articles covering current problems of linguodidactics and teaching methods of Ukrainian and Russian as Second (Foreign) languages, application of traditional and innovative technologies, techniques and algorithms for the development of communicative and discursive competences of foreign students in the educational process, issues of professional learning, intercultural communication and social-psychological adaptation, as well as modern methods of teaching humanities and natural sciences in a non-native language.

Reprinted in the author's edition. In terms of content, the authenticity of the actual material and the references is consistent with the authors.

© ХНАДУ, 2018

© Колектив авторів

творчі здібності студента, формує критичне мислення, цікавість і прагнення впроваджувати власні ідеї, створювати проекти.

Таким чином, інтерактивне навчання сприяє розвитку комунікативних, мовних та мовленнєвих умінь та навичок.

Література:

1. Кочан І. Нові освітні технології в практиці викладання української мови як іноземної / І. Кочан // Теорія і практика викладання української мови як іноземної. - 2008. - Вип. 3. - С. 14–20.
2. Лук'янченко І. Використання інтерактивних технологій навчання у формуванні мовленнєвої компетенції в говорінні студентів факультетів іноземних мов – Режим доступу: http://ps.stateuniversity.ks.ua/file/issue_58_2/34.pdf
3. Мультимедійні системи як засоби інтерактивного навчання: посібник/ ав.: Жалдак М. І., Шут М. І., Жук Ю. О., Дементієвська Н. П., Пінчук О. П., Соколюк О. М., Соколов П. К. / За редакцією: Жука Ю. О. – К.: Педагогічна думка, 2012. – 112 с.
4. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посіб. / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. – К.: А. С. К., 2004. – 192 с.
5. Свириденко І. Інтерактивні технології та методи навчання іноземних мов на немовних факультетах. - Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/22222/1/%D0%A1%D0%B2%D0%B8%D1%80%D0%B8%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%86.%D0%9C.%20-%20%D0%A1%D0%A2%D0%90%D0%A2%D0%A2%D0%AF.pdf>
6. Сердюк Т. В. Інтерактивні технології навчання суспільних дисциплін як засіб активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів вищих навчальних закладів I – II рівнів акредитації: автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.09 “Теорія навчання” / Т. В. Сердюк. – Кривий Ріг, 2010. – 20 с.
7. Сідун М. Використання інтерактивних методів у процесі формування іншомовної мовленнєвої компетенції студентів вищих навчальних педагогічних закладів. – Режим доступу: http://visnyk.chnpu.edu.ua/?wpfb_dl=709

Технологія особистісно орієнтованого навчання на заняттях з української мови як іноземної

Савченко Л.А.

Запорізький державний медичний університет

м. Запоріжжя, Україна

e-mail: liliya7ukr@gmail.com

Сучасні тенденції освіти тяжіють до формування всебічно розвиненої особистості шляхом інтелектуального та морального розвитку студента. Такий розвиток забезпечує особистісно орієнтоване навчання, яке своїм корінням сягає в гуманістичну психологію. Навчання орієнтоване на особистість сприяє вихованню людяності, доброти, відповідальності, толерантності, розвитку

творчих здібностей студента, нормалізації міжособистісних стосунків, становленню моральних цінностей людини.

Технологію особистісно орієнтованого навчання досліджували: М. Гриньова, Г. Дятко, Б. Гривнак, А. Шевцов, Н. Гузик, С. Яценко та інші.

Особистісно орієнтоване навчання – це навчання, яке базується на розкритті індивідуальних особливостей студента та побудові освітнього процесу з огляду на попередні знання, вміння та навички, досвід особистості.

Метою навчання є формування сильної, соціально-адаптованої, мобільної, освіченої, креативної особистості, яка буде займатися саморозвитком і зможе реалізувати себе у всіх сферах життя.

Основними завданнями особистісно орієнтованого навчання є:

- допомога викладача у пізнанні власної індивідуальності;
- психолого-педагогічна допомога студенту-іноземцю у самоідентифікації, соціалізації, адаптації до нового середовища;
- виявлення та використання індивідуального досвіду студента у процесі навчання;
- підтримка у становленні особистості, реалізації своїх ідей;
- розвиток наявних здібностей та формування нових умінь, навичок, інтересів;
- розширення світогляду, заохочення до саморозвитку;
- розкриття індивідуальних рис особистості через взаємодію суб'єктів навчання [3; 4; 5].

У такому навчанні особистість педагога не має бути вищою ніж особистість студента. Вони знаходяться на одному щабелі, взаємодіють, але виконують різні ролі: викладач – навчає, дає настанови з огляду на індивідуальні риси характеру, темперамент, схильності студента; студент – навчається, радиться, вільно висловлює свої думки, ідеї. Для педагога розвиток особистості студента є найголовнішим завданням, а студент – найбільшою цінністю в освітньому процесі. Викладач допомагає студенту реалізовувати свої

ідеї, підштовхує його до творчості, провокує на моральний, духовний, культурний розвиток. Педагог є певною мірою скульптором цілісної особистості. Він визнає і поважає індивідуальність кожного студента, турбується, підтримує. Студент має довіряти викладачу і поважати його, а не боятися. У групі має бути створена комфортна психологічна атмосфера, яка б сприяла комунікації, навчанню. Тільки через взаємодію між педагогом та студентом, студентами між собою може відбуватися продуктивний навчальний процес.

Мотивація відіграє важливу роль у процесі навчання. Від рівня мотивованості студента буде залежати результат навчання. Кожне заняття має супроводжуватись коментуванням педагога, щодо доцільності вивчення цієї теми, застосування саме такого методу під час навчання, що з цього принесе користь і де це можна застосовувати. Викладач розповідає про те, якого результату досягне студент, якщо вивчить і де ці знання йому знадобляться. Акцентує увагу на потребі бути мультифункціональним, мультизадачним, ерудованим, мобільним у сучасному світі, що підвищить конкурентоспроможність, конкурентоздатність майбутнього професіонала.

Структура заняття будується на індивідуальних потребах у навчанні студента. Виклад навчального матеріалу коригується відповідно до індивідуальних особливостей засвоєння нового матеріалу. Змінюється форма освітньої роботи: впроваджується мультимедійне навчання, застосовуються інтерактивні методи навчання. Педагог приділяє увагу і тим методам, інноваційним технологіям, платформам які студент може використовувати у самостійному навчанні, вдома. Новий матеріал завжди пов'язується з особистим досвідом студента [1; 2].

Технологія особистісно орієнтованого освітнього процесу потребує розробки спеціального методичного забезпечення, дидактичного матеріалу з дисципліни та форм контролю рівня засвоєних знань. Для такого навчання мають бути створені відповідні умови:

- навчання проводиться у невеликих групах (8-10 студентів-іноземців), щоб викладач міг приділити увагу кожному студенту;
- комфортна атмосфера для творчого навчання;
- повне методичне забезпечення з використанням інтерактивних завдань;
- мультимедійне забезпечення.

Треба створити всі умови для того, щоб студент хотів вчитися. Завдання повинні бути поліфункціональними:

- зацікавлювати;
- розвивати навички та вміння;
- розвивати вміння аналізувати, критично мислити;
- сприяти творчому розвитку.

Навчальні завдання мають бути спрямовані не на перевірку знань, а на їх формування. Тобто студент через виконання завдань набуває нових знань, а потім сам, вже з власного досвіду, формулює правила. Свобода особистості у навчанні не обмежується. Дидактичний матеріал має бути різноманітним, відповідати потребам, інтересам різних особистостей. Студент може обирати те завдання, яке він буде виконувати. Так він засвоє ті ж навички та вміння що й всі студенти, але у іншій формі, прийнятній для його власного досвіду.

Поєднання різних видів, форм навчальної діяльності сприяє кращому запам'ятовуванню, наочність розвиває зорову пам'ять та асоціативне мислення, активний навчальний процес із застосуванням інтерактивних технологій покращує швидкість реакції, сприяє мультизадачності.

На заключному етапі заняття студент має відчувати успіх від самореалізації.

Отже, технологія особистісно орієнтованого навчання сприяє адаптації студентів-іноземців у новому середовищі, вихованню цілісної, свідомої, інтелектуальної та моральної особистості.

Література

1. Гривнак Б. Парадигма особистісно-орієнтованого навчання на початку нового століття. – Режим доступу: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/VISNIK_42_14.pdf

2. Гриньова М. Особистісно орієнтована технологія навчання та виховання. – Режим доступу: <http://acup.poltava.ua/wp-content/uploads/2015/03/GrinovaM.pdf>
3. Гузик Н. Розвиток ідеї особистісно орієнтованого навчання та її реалізація в сучасних умовах шкільної освіти. – Режим доступу: http://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2010/4_5_2010/35.pdf
4. Шевцов А. Особистісно орієнтоване навчання як основа освіти людей з особливими потребами. – Режим доступу: <http://ap.uu.edu.ua/article/370>
5. Яценко С. Л. Особистісно орієнтоване навчання: теоретичний та прикладний аспекти // Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. – Київ, 2015. – Вип.85. – С.231 – 237.

Мотивационный компонент в структуре учебной деятельности

Семянникова Н.Л.

Национальный технический университет «Харьковский политехнический институт»

г. Харьков, Украина

e- mail: nsemjannikova@gmail.com

Результативность учебной деятельности во многом зависит от мотивов, побуждающих обучающегося к активности, направленной на усвоение знаний, формирование навыков, умений. Мотивация является обязательным компонентом учебной деятельности и выполняет в ней побуждающую, организационную и смыслообразующую функции. На факультете международного образования (ФМО) НТУ «ХПИ» вопросам повышения мотивации и развития интереса к обучению у иностранных студентов уделяется большое внимание. Усиление мотивации и выработка долговременной положительной мотивации к обучению рассматривается как один из путей оптимизации учебного процесса на разных этапах обучения иностранцев.

Существуют различные варианты классификации мотивов учебной деятельности. Общеизвестным является выделение двух типов мотивации: социальные мотивы и мотивы, непосредственно связанные с содержанием обучения – познавательные мотивы, которые формируются в самом процессе учебы и зависят от методов и содержания обучения. Социальные мотивы – это стремление получить знания, чтобы улучшить свои оценки; стремление добиться авторитета и одобрения; хорошо заниматься для того, чтобы не ругали родители; получить знания, чтобы быть полезным обществу. Опрос студентов из групп

Луценко В.І. Інноваційні методи викладання української мови як іноземної у технічному університеті	140
Малихіна Ю.О., Опришко Н.О. Work with the text at RSL classes using multimedia training programmes for vocabulary learning	144
Маринич А.М. Активізація пізнавальної діяльності студентів під час вивчення української мови як іноземної	150
Моргунова С.О., Крохмаль А.М. Використання мобільних додатків як засобу розвитку іншомовних лексичних навичок студентів	151
Нуршаихова Ж.А., Машинбаева Г.А. Стемматический анализ предложения и прагматика	156
Онкович Г.В., Мавдрик Н.О. Лінгвістичні ігри як форма інтенсифікації навчального процесу	164
Полянська І.В., Чернявська С.М., Шевченко В.Ф. Інтегрування нетрадиційних методів у комунікативно-інтенційну модель як нову біобалансовану еволюційну освіту (з досвіду роботи в літній групі УЯІ/РЯІ)	174
Приходько А.М. Відеоконференція як засіб формування комунікативної компетентності іноземних студентів вищих навчальних закладів	179
Савченко Л.А. Особливості інтерактивного навчання на заняттях з української мови як іноземної	185
Савченко Л.А. Технологія особистісно орієнтованого навчання на заняттях з української мови як іноземної	189
Семянникова Н.Л. Мотивационный компонент в структуре учебной деятельности	193
Сергейчук Л.В. Сюжетно-дидактические игры на уроках русского языка как иностранного	196
Соловйова О.В. Інноваційні технології у навчанні іноземних студентів....	200
Солодова Л.Е. К вопросу обучения иностранных студентов научному стилю речи на подготовительных факультетах	202
Уварова Т.Ю. Учебные экскурсии как средство формирования лингвокультурной компетенции иностранных студентов	208